

El 60 por ciento de los niños que juegan al 'Fortnite' no llegan a la edad recomendada | PÁG. 7

JORDÀ ACEPTA HABLAR CON LOS ALCALDES DEL INCENDIO. En la reunión, que tendrá lugar el viernes en Flix, se tratará sobre las ayudas a los municipios | PÁG. 12

Las reclamaciones por compras en Internet crecen un 80 por ciento en el Pla d'Urgell | PÁG. 17

La **M**añana

www.lamanyana.cat

DIRECTOR: @IGNASICALVO **MIÉRCOLES 28** AGOSTO DE 2019

AÑO: LXXXI · NÚM: 27.828 · Precio: 1,30€

El Govern habilita a las enfermeras para dispensar medicamentos

► El decreto beneficia en Lleida a más de dos mil profesionales

► La medida afecta a 4.700 productos sin prescripción médica | PÁG. 6

DEPORTES

FOTO: Selena García / El equipo de Albert Folguera sufrió para superar al Taradell (7-6)

El Llista Blava se mete en cuartos de la Lliga Catalana | PÁG. 30

Los leridanos Canut y Prim, a semifinales del Europeo U16 | PÁG. 32

Muere Conxita Grangé, última superviviente catalana de Ravensbrück

FOTO: ACN

Conxita Grangé nació en Espui

La última superviviente catalana del campo de Ravensbrück, Conxita Grangé, nacida en Espui (Pallars Jussà), falleció ayer a los 94 años en Tolosa de Lenguadoc (Francia). Grangé no dejó nunca de explicar en las escuelas el horror nazi que sufrió. | LA PÀGINA TRES

FOTO: Selena García / Imagen de ayer de manzanas afectadas

Una fuerte tormenta daña manzana en el Pla d'Urgell

Algunas fincas de la comarca del Pla d'Urgell se vieron ayer afectadas por una fuerte tormenta con granizo, que dañó parte de la manzana que se

está recogiendo en la zona, en algunos casos hasta un 70 por ciento. El municipio de Gomés acumuló más de 38 litros por metro cuadrado. | PÁG. 13

Los 'comuns' exigen a El Homrani que explique las "amenazas" de Endesa

LOCAL | PÁG. 8

Inversión de 300.000 euros para mejorar la travesía de la N-230 en el Pont de Suert

COMARQUES | PÁG. 18

Mor Conxita Grangé, l'última supervivent catalana del camp de concentració de Ravensbrück

Nascuda a Espui, al Pallars Jussà, fa 94 anys vivia a Tolosa i va dedicar-s'hi a explicar a les escoles l'horror nazi que va patir

Conxita Grangé, l'última supervivent catalana del camp de concentració de dones de Ravensbrück, va morir ahir als 94 anys a Tolosa de Llenguadoc.

Barcelona
ACN

Conxita Grangé, nascuda a Espui, al Pallars Jussà, va fer d'enllaç amb els maquis. La consellera de Justícia, Ester Capella, va trucar a la família de Grangé per traslladar-li el condol en nom del Govern. Capella, no fa un mes, va presidir un homenatge a la seva població natal.

El 24 de maig del 1944, Grangé va ser detinguda a Peny juntament amb la seva tieta Maria Castelló i la seva cosina Elvira Ibarz, i van ser lliurades a la Gestapo. El 9 de setembre d'aquell mateix any van ser internades al camp de concentració alemany, on també van ser tancades altres dones com Neus Català, morta el passat abril.

Conxita Grangé Beleta va néixer a Espui, el 6 d'agost de 1925, en una família de vuit germans. A causa d'una malaltia de la seva mare, al cap de dos anys la van portar a casa dels seus oncles: Jaume Beleta (fill de casa Antema, de la Plana de Mont-Ros) i Elvira Ibarz, a Tolosa de Llenguadoc, on va viure amb Maria Castelló, filla de l'Elvira, fins a la Guerra Civil (1936-1939), quan la família es va traslladar a Catalunya per lluitar al costat de la República.

Acabada la guerra, la família Beleta va tornar a França i va lluitar amb la Resistència als nazis. Conxita Grangé i Maria Castelló feien d'enllaç amb els guerrillers i els maquis.

Conxita Grangé, Maria Castelló i Elvira Ibarz van ser detingudes a Peny, al departament francès d'Arieja, el 24 de maig de 1944. Lliurades a la Gestapo, foren empresonades i torturades a Tolosa de Llenguadoc, des d'on van ser deportades a Alemanya.

Van travessar França de sud a nord amb el *tren fantasma*, amb

FOTO: Marta Lluvich (ACN) / Plafó dels Espais de Memòria Democràtica davant de la casa on va néixer Grangé

set-cents detinguts, en un recorregut de dos mesos sota els bombardejos aliats i els atacs del maquis. El 9 de setembre van ser internades al camp de concentració de dones de Ravensbrück.

Abans de l'alliberament, quan el camp fou bombardejat per l'aviació aliada, van estar setmanes caminant en una marxa de la mort fins que aconseguiren trobar les tropes aliades i, més tard, retornar a França. Conxita es va establir a Tolosa i es va casar amb Josep Ramos Bosch, un antic guerriller català.

Precisament, el passat 26 de juliol, la Vall Fosca va fer un homenatge a Grangé, qui va dedicar bona part de la seva vida a explicar la seva experiència a les escoles i a mantenir viva la memòria de les dones deportades. Concretament, es va col·locar un plafó davant de la casa d'Espui on va néixer. A França també ha rebut destacades condecoracions, com la Legió d'Honor i la Medalla de la Resistència.

Pionera de la memòria històrica, a casa no en parlava

Conxita Grangé va ser una precursora de la memòria històrica al sud de França, segons que va explicar l'historiador Josep Calvet en l'homenatge que se li va fer a la Vall Fosca ara fa un mes. Calvet va explicar que Grangé es va casar a França i va adoptar el cognom del marit i "sempre ha passat com una deportada francesa", però que va néixer a Espui i "és la darrera catalana que va estar a un camp de concentració".

En contrast amb la seva tasca pedagògica per explicar els fets que va viure amb l'actitud que tota la vida va adoptar davant de la família. Tots els familiars coincideixen en què a casa mai va vo-

Torra: "Mai no va deixar d'explicar la barbàrie feixista"

El president de la Generalitat, Quim Torra, va lamentar la mort de Conxita Grangé. A través d'una piulada a Twitter, Torra destacava que "va lluitar amb la Resistència i els maquis; detinguda per la Gestapo, torturada i deportada a Ravensbrück. No va deixar mai d'explicar als joves la barbàrie feixista". La consellera de Justícia, Ester Capella, va afirmar que la seva lluita contra el feixisme i l'oblit és un exemple per a totes: "Les nostres polítiques de memòria han d'estar a l'alçada del seu llegat".

FOTO: M.L. (ACN) / El germà i el fill de Grangé, fa un mes a Espui

ler recordar aquests fets i no en va parlar mai, segons explicaren a Espui el seu germà i el seu fill.

La directora general de Memòria Democràtica, Gemma Domènech, va dir que "sense memòria no hi pot haver justícia" i actes com el fet a Espui contribueixen de manera especial a la recuperació de la memòria

històrica. Domènech va explicar que és una iniciativa que ha sorgit de la societat i va afegir "que és un deure de país tenir presents aquestes persones que van lluitar perquè nos visquéssim en democràcia". L'homenatge va comptar amb l'assistència de la consellera de Justícia, Ester Capella.

Una forta tempesta de pedra malmet fruita en finques del Pla d'Urgell

Golmés va acumular durant la tarda fins a 38,3 litres per metre quadrat

Golmés
REDACCIÓ

El temporal de pluja que ahir va afectar Catalunya va descarregar amb especial virulència en alguns punts del Pla d'Urgell on la presència de pedra va fer malbé part de la fruita que aquest dies s'està collint en algunes finques.

La pedregada es va concentrar en el terme municipal de Golmés i en punts de Vila-sana i Castellnou de Seana on va produir afectacions a les collites de poma Golden i Fuji. En alguns camps els danys va oscil·lar entre el 30 i el 70% de la fruita. El president d'Asaja a Lleida, Pere Roqué, va lamentar que aquestes de tempestes que no tenen una afectació del 100% "suposen més feina al pagès" que ha de triar la fruita.

De fet, el Pla d'Urgell és una de les zones de les comarques de Lleida on més afectació va tenir el temporal de pluja. Concretament a Golmés van acumular fins a 38,3 litres per metre quadrat en poca estona segons dades del

FOTO: Selena Garcia / La pedra va danyar la collita de Golden i Fuji

Servei Meteorològic de Catalunya (Meteocat). També a la capital de la comarca Mollerussa i altres poblacions es van registrar a primera hora de la tarda d'ahir fortes pluges en poc temps tot i que la majoria sense presència de pedra. Aquests aiguats van comportar diferents incidències com un

pal elèctric caigut a Golmés. També en aquesta localitat van registrar-se dos avisos als Bombers de la Generalitat per dos soterranis inundats, un a les 17.01 i l'altre a les 17.11 hores. Els Bombers també van rebre un altre avís per una filtració d'aigua en un habitatge a Mollerussa.

Balaguer reviu el seu passat històric amb la novena edició de l'Harpia 2019

Els propers 13, 14 i 15 de setembre Balaguer es convertirà en una ciutat medieval en motiu de la celebració de la novena edició de la festa de l'Harpia, Balaguer Medieval, per celebrar el passat històric de la ciutat.

La presentació de la festa es va dur a terme ahir a l'Ajuntament de Balaguer, on hi van assistir el Paer en cap, Jordi Ignasi Vidal, les regidores de Turisme i Promoció Econòmica i la responsable de l'àrea de Turisme de l'Ajuntament de Balaguer.

Cada any la festa reviu un esdeveniment històric important de la ciutat o a una temàtica en concret, i enguany es dedica als 700 anys del naixement del rei

La festa se celebrarà el 13, 14 i 15 de setembre

Pere III el Cerimoniós al Castell Formós de Balaguer.

Entre les novetats d'aquesta edició destaquen la jornada acadèmica al voltant de la figura de Pere III, la consolidació de l'espai gastronòmic les Tavernes amb productes de proximitat i participants de Fira Q, productors diversos i cervesers artesans.

Cremen fins a 2.000 bales de palla a Bell-lloc d'Urgell

Fins a 2.000 bales de palla van cremar ahir al quilòmetre 477 de la carretera N-II, a l'altura de Bell-lloc d'Urgell, situat al Pla d'Urgell.

El Servei de Bombers de la Generalitat va rebre l'avís que alertava de les flames a les 02.17 hores de la nit, i es van desplaçar fins al lloc dels fets amb tres dotacions que van extingir l'incendi.

Palau de Noguera inaugura l'exposició de la seva escola

Palau de Noguera, al Pallars Jussà, va inaugurar el divendres 23 l'exposició *L'escola a Palau de Noguera. Un segle d'història i una mica més. 1864-1973*. A l'acte hi van assistir l'alcaldesa de Tremp, Maria Pilar Cases, i la regidora de cultura Rosa Maria Melines, així com altres personalitats municipals. L'exposició es podrà visitar de nou demà, dins l'horari de 12 a 14 hores del migdia i de 18 a 20 hores del vespre.

Endesa amplia la potència de la subestació d'Alfarràs per millorar el servei

Endesa ha acabat recentment els treballs per a ampliar la potència de la subestació d'Alfarràs –ubicada en aquest terme municipal del Segrià– amb l'objectiu d'incrementar la qualitat i la continuïtat del subministrament elèctric a gairebé 4.000 clients repartits entre set municipis d'aquesta comarca i de la Noguera.

L'actuació, que ha tingut una inversió superior als 114.000 euros, aportats íntegrament per la Companyia, ha consistit en la substitució d'un dels dos transformadors de què disposa la subestació per un altre amb el doble de potència.

FOTO: Endesa / Han millorat les instal·lacions d'Alfarràs

Així, de tenir 2 transformadors 132/25 kV de 10 MVA cadascun, ara en passarà a tenir 1 de 10 MVA i un altre de 20.

D'aquesta manera, l'ampliació permetrà donar resposta a les necessitats energètiques dels municipis d'Alfarràs, Almenar i Alguaire, al Segrià, i d'Ivars de Noguera, Algerri, Castelló de Farfa-

nya i Albesa, a la Noguera, això és: no només atendre el creixement vegetatiu de les poblacions, sinó alimentar els nous clients que hi pugui haver en un futur i cobrir eventuais puntes de consum, sigui a l'estiu o a l'hivern. Igualment, s'ha aprofitat l'actuació per renovar els dispositius de protecció i control de la subestació.

FOTO: Guissona / La celebració va ser a la Rambla dels Segadors

Els ucraïnesos de Guissona celebren la festa Nacional

La comunitat ucraïnesa de Guissona va celebrar el dissabte la desena edició de la festa Nacional d'Ucraïna, tot celebrant el 24 aniversari de la seva indepen-

dència. La celebració va tenir lloc a la Rambla dels Segadors amb una mostra de jocs, gastronomia i artesanía, i va acabar amb música i dansa tradicional.

El BenRock confecciona el cartel de esta edición

Kozmic Band, Ramalamas, Aliens Eat Unicorns y Callejón Canalla, en vivo

Lleida
ANDRÉS RODRÍGUEZ

El festival BenRock ya tiene confeccionado y cerrado el cartel de este año para el 5 de octubre, a partir de las 20.00 horas y con entrada gratuita en el Casal de Benavent de Segrià. La Kozmic Band, Ramalamas, Aliens Eat Unicorns y Callejón Canalla son las cuatro bandas convocadas.

La Kozmic Band propone una revisión de las canciones más emblemáticas de Janis Joplin y le rinde tributo no sólo a su música, sino también a su tiempo y a aquella manera de entender la

El festival se desarrollará el 5 de octubre en Benavent

vida. Curiosamente, en esta banda milita el mismo batería de Motörhitz, aunque tendrá sustituto dado que la banda tributo a Motörhead se encuentra por esas fechas de gira por Galicia.

El quinteto Ramalamas acudirá a la cita dispuesto a descargar su potencial de rock inspirado en los setenta, pero adecuado a nuestros días.

La formación más joven es Aliens Eat Unicorns, procedente de la gran final del XVI Pepe Marín Rock. El metalcore que defiende el cuarteto causó sorpresa por su actitud, fuerzas y originalidad.

Finalmente, Callejón Canalla es la banda con mayor bagaje desde que David Farré creó Falta Publicidad, nombre que pasó a ser el título de su primer álbum. 'Indicio final' es su nuevo disco.

FOTO: BenRock / El festival gratuito reúne a cinco bandas de rock

Lo Pardal Roquer estuvo de cine al frente de su banda en el marco del Mostremp

David Esterrí, enfundado en su rol de Lo Pardal Roquer, estuvo de cine en el Mostremp. Para la ocasión estuvo acompañado de un experimentado combo con Andreu Butxaca como estiloso batería, un Jordi 'Mante' muy sagaz en sus líneas de bajo y, como no, el sobresaliente Pau Gairí combinando muy hábilmente los saxos barítono y alto. Además, Lo Pardal demostró una vez más que domina perfectamente su

guitarra Gretsch. Esta apisonadora de rock'n'roll, enriquecida con abundantes y dispares matices, hizo un repaso a sus seis discos publicados, dando un nuevo aire a canciones como 'Corderet de déu', 'Dansa fàl·lica', 'Bons xavals' o 'Hot Valley', además de una impresionante 'Suite Raiera'. Ciertamente puso al día su ya de por sí original fórmula sonora, tan higiénicamente alejada de tantos ejercicios de estilo absolutamen-

te anodinos que invaden la escena rockabilly patria. Al contrario, él mezcla de manera inteligente su pasión por el rock más primigenio con su propio universo musical, personal y territorial. Asimismo, entre canción y canción, Esterrí hizo gala de su humor. En la recta final salió al escenario Emma de Roquer para entonar una loca adaptación en catalán de '¿Por qué te vas?' de Jeanette. Las casi dos horas terminaron con la sobrecogedora 'Hallelujah' de Leonard Cohen en la voz de Emma y los coros de Neus Uroz y Joana Cebolla. El numeroso público quedó impresionado con el talento de un autor que es más que el creador de 'Sóc de l'Oest'.

FOTO: Oriol Cárceles / Un impetuoso combo acompañó a David Esterrí

Cuando la industria se propone elevar a los altares del éxito a un artista en concreto sólo tiene que machacar los cerebelos del gran público a base de repetir sin tregua una canción en concreto. Eso es lo que pasó con Luis Fonsi y su detestable 'Despacito' y lo que está ocurriendo actualmente con ese fenómeno llamado Rosalía que, para más inri, ya es pretendida hasta por estos lares, ambición que se complica aún más tras los constantes premios recibidos, el último de los cuales el de mejor videoclip en la categoría 'latín' por el tema 'Con altura'. Esta canción también opta a mejor canción del verano y realza su nominación como mejor nueva artista.

MELO-MALO

Andrés Rodríguez / andresrodriguez@lamanyana.es

Busca y destruye horteras...

Cuando alguien se pone de moda, esto se convierte en una auténtica pesadilla aunque como bien dicta la inmortal canción de Rubén Blades "la vida te da sorpresas, sorpresas te da la vida", como la música. Hace un par de años en la entrega de los premios Grammy con remates de cuero, botas de tacones y actitud muy rockera se presentó Lady Gaga, quien con ese 'look' se situó en la onda de Metallica

con los que actuó después en directo durante la ceremonia. Esta cantante, a la que muchos teníamos en el pedestal de las grandes horteras y a la que alguna vez llegamos a llamar Lady 'Kaka', nos hizo cambiar de opinión. En realidad cuando en 2016 se nos fue el bueno de David Bowie ya nos sorprendió con un sentido homenaje que le dedicó con algunas de sus canciones más entrañables. Y es que

buena voz no le falta a esta extravagante artista que también estuvo cerrando el primer día de la edición brasileña del Rock in Río 2017 y durante la gran final de la Super Bowl de ese mismo año también protagonizó una espectacular actuación. Pero no sólo ella, recientemente Juanes ha mostrado su lado más metalero haciendo una rotunda versión de 'Seek & Destroy' de Metallica en el Festival

Rock al Parque de Bogotá donde dejó perplejos a los presentes y ausentes. Hasta los miembros de Metallica alabaron el 'cover' que se marcó el cantante colombiano. Ese 'Busca y destruye' de los 'Four Horsemen' es una pieza thrash de su primer álbum que Juanes recreó asido a una guitarra de la que sacó potentes riffs. "Antes era más rock, yo quería ser James Hetfield de Metallica", dice sin ocultar que siempre ha estado profundamente impactado por Metallica, una de las bandas que le incitaron a dedicarse a la música. Tal vez por eso compuso 'La camisa negra' ya que los californianos siempre van de negro. En fin, tendremos que entonar 'Busca y destruye horteras'... Oh yeah!